

Siemens AS (14.11.1996)

Sorenskriver Stein Husby
postboks 454
3601 Kongsberg

NELFO
postboks 6794 St.Olavs pl
0130 Oslo

NEKF
Postboks 424 Sentrum
0103 Oslo

AD TARIFFRÅDSAKER MELLOM PARTENE NEKF - NELFO 29.OKTOBER OG 14.NOVEMBER 1996

Under møtet 29.oktober ble det behandlet en sak, nemlig sak vedrørende Bryn Senter. I det påfølgende møte ble denne ferdigbehandlet, samtidig som også sak nr.2 - Ekeberg/Vålerengatunnelen - ble behandlet.

Under begge møtene møtte fra NELFO: Roar Christiansen, Torbjørn Sten og Ingar Tukun. Fra NEKF møtte begge gangene Leif Olsen og Hans Ola Felix, mens Terje Aaberg var til stede kun på siste møte.

Fra begge sider er det anmodet om at jeg skal avgi en uttalelse om hvordan jeg ser på de fremlagte saker, idet de øvrige medlemmer av Tariff rådet henholder seg til de respektive parters syn.

I anledning de omtvistede saker skal jeg bemerke:

Ad sak 2.-uenighet i bedrift Siemens AS. Oslo - Ekeberg/Vålerengatunnelen - uenighet vedrørende Akkordtariffene pkt.110.11;

Ovennevnte sak er innbrakt for Tariffrådet av NELFO i brev av 12.juni 1995. Saken ble behandlet i Tariffrådet 22.april 1996. Partene er ikke blitt enige og har anmodet om uttalelse fra sorenskriver Stein Husby. Denne har fått saken presentert av part i møte 14.november s.å. på Riksmeklingsmannens kontor i Oslo.

Saksforholdet:

I forbindelse med ovennevnte tunneler kreves en reduksjon på 20% alle priser i Akkordtariffen.

Under behandlingen i Tariffrådet har NELFO gjort gjeldende:

Bedriften har investert i mye utstyr og tilrettelagt forholdene 3 at det kreves en reduksjon på 20% på alle priser i Akkordtariffen Dette begrunnes med at det i gruppe 110.11 fremkommer at alle priser bygger på normal installasjon under vanlige arbeidsforhold. NELFO vil her hevde at prislistens anvendelse vil virke urimelig.

NEKF har i all korthet gjort gjeldende:

NEKF støtter klubbens syn og vil peke på følgende:

NEKF kan ikke se at Akkordtariffens bestemmelse 110.11 om urimelighet kan komme til benyttelse verken i forhold til arbeidets art, omfang eller særskilte driftsforhold.

Det vises i denne sammenheng til tidligere avgjørelse i Tariff råd av 12.januar 1994 - anlegget Granfosslinja og innlevert prøveakkord som ga en timefortjeneste for montører på kr.116,00 pr.time.

Oppmannen ser slik på saken:

Den aktuelle bestemmelse i Akkordtariffen er pkt.110.11. Denne fastslår at det «r forutsetningen at arbeid på nybygg, forandringsarbeider og andre installasjon omarbeider hvorfor priser finnes anført i prislisten, utføres i akkord atter denne, med min en av partene finner at arbeidets art, omfang eller særskilte driftsforhold medfører at prislistens anvendelse virker urimelig.

I partenes kommentar til nevnte bestemmelse fra 1986 står det; "Er den annen part uenig i denne bedømmelse, kan spørsmålet innbringes for Tariffrådet til avgjørelse." Nevnte faglige voldgiftsnemnd må da ta stilling til spørsmålet, herunder eventuelt den konkrete reduksjon.

Tariffrådet behandlet 20.september 1993 en uenighetssak ved Siemens AS om fortolkning av Akkordtariffene gr.505-10 omfattende kabelmontasje i tilknytning til Granfosslinjen Oppmannen i nevnte sak - som er den samme som i nærværende - avga 23. september 1993 en redegjørelse for forståelsen av nevnte bestemmelse. Det ble samtidig foretatt en sammenligning med Akkordtariffens gruppe 165.10-15 - en bestemmelse som hadde vært behandlet i Tariffrådet 21.februar 1992 i tilknytning til uenighet ved bedriften Siemens AS, Sarpsborg. I uttalelsen fra Tariff rådet i 1992 fremgår det at Akkordtariffens 165.10-15 er en såkalt "kan"-bestemmelse.

Under saken vedrørende Granfosstunnelen gjorde NEKF gjeldende at formuleringen i gr.505.10 og 165.10-15 er like, og at de også må behandles likt fortolkningsmessig. Det ble videre gjort gjeldende fra NEKF at "bestemmelsen i 505.10 er for såvidt enda strengere i og med at hvis det er kommet til enighet om at det kan foretas avvik, skal dette forelegges NELFO-NEKF for endelig godkjenning."

I sin redegjørelse av 23.september 1993 skrev oppmannen bl.a.; "Under behandlingen i Tariffrådet mandag 20.september ga jeg muntlig uttrykk for at jeg deler NEKFs oppfatning vedrørende fortolkningen, av Akkordtariffens 505.10, samtidig som jeg også ga uttrykk for at Tariff rådets forståelse av Akkordtariffens 165.10 også er korrekt.

Konsekvens og harmoni i fortolkningen av bestemmelsene tilsier at Akkordtariffens 505,10 må forstås på den måte som NEKF har gitt uttrykk for i sitt svar i nærværende sak."

I sin redegjørelse kom oppmannen videre inn på Tariff rådets myndighetsområde - med henvisning til Tariff rådets avgjørelse som voldgiftsnemnd i protokoll av 22.juni 1990. Om dette heter det: "Utgangspunktet etter Akkordtariffen er således at avlønning skjer med basis i denne - mao tariffert avlønning. Denne innebærer at akkordavlønningen vil kunne variere/fra det mindre bra til det gode. Dette er et system som partene i utgangspunktet må leve med og som de også har akseptert gjennom vedtakelsen av Akkordtariffen. På den annen side kan det, oppstå situasjoner hvor tariffert godtgjørelse kan fremstå som åpenbart urimelig. Dersom partene ikke greier å løse en tvist vedrørende dette seg imellom, vil Tariffrådet i siste omgang måtte vurdere hvorvidt "kan"-bestemmelsen skal benyttes, og Tariffrådet må også avgjøre rent konkret nivået på godtgjørelsen."

I Granfoss-saken forelå det ikke enighet mellom partene om å fravike de tarifferte priser. Tvisten var såvel en tvist om størrelsen på en eventuell reduksjon, men også om man kunne fravike den

tariff erte prislisteakkorden eller ikke.

Oppmannen vil peke på at ordlyden i pkt.110.11 er noe forskjellig fra ordlyden i gr.505.10 og 165,10-15. Begge de sistnevnte bestemmelser er "kan"-bestemmelser og fordrer enighet om å fravike de tarifferte priser. I motsatt fall har Tariffrådet - i siste omgang - kompetanse til å treffe en konkret avgjørelse, jfr. det som er uttalt i Granfoss-saken. I sistnevnte sak fant Tariffrådet - ut fra en konkret vurdering - at det avgjørende ansvar lå på bedriftens parter. "Begge parter må være enige om at bestemmelsen kommer til anvendelse. Konsekvensen av om partene ikke kommer til enighet er det bedriften og de ansatte som må bære på godt og vondt. Det er ikke fremkommet forhold i saksfremstillingen som tilsier at det er åpenbart urimelig at den tariff erte avlønning benyttes." Det fremgår for øvrig av premissene av behandlingen i Tariffrådet at bedriftens representanter - både uoppfordret og på direkte forespørsel - flere ganger pekte på at akkordlaget på Granfosstunnelen var "det mest effektive og dyktige som de noen ganger hadde hatt på slike typer anlegg. Bare den kjensgjerning alene skulle tilsi at fortjenesten for dette anlegget skulle bli betydelig høyere enn de øvrige anleggene."

Ordlyden i pkt.110.11 fastslår således at prisene i prislisten får sin anvendelse, med mindre en av partene finner at arbeidets art, omfang eller særskilte driftsforhold medfører at prislistens anvendelse virker urimelig.

Bestemmelsen knesetter prinsippet om at der skal arbeides i akkord når arbeidet kan gjøres opp etter akkordlisten. Alle priser bygger på normal installasjon under vanlige arbeidsforhold.

Avvikler fra dette som gjør arbeidet vanskeligere, gir arbeidstakerne rett til nekte å bruke listen, samtidig som arbeidsgiveren har den samme rett

hvis avvikelsene gjør arbeidet lettere. Dette skal avgjøres mellom partene før arbeidet påbegynnes. Oppnås det ikke enighet på bedriftsplanet, eller etter forhandlinger mellom organisasjonene, avgjøres i siste omgang tas i Tariffrådet.

Det er videre grunn til å merke seg at ordlyden i pkt. 110-11 avviker fra gr 505.10, idet Tariffrådet vedrørende siste bestemmelse har lagt til grunn at det må være åpenbart rimelig at den tarifferte avlønning benyttes. Ordlyden i pkt.110-11 fastslår imidlertid at akkordprislisten kan fravikes når dette under hensyntagen til arbeidets art, omfang eller særskilte driftsforhold medfører at prislistene anvendelse virker urimelig. Denne bestemmelse har således et krav som ikke krever så meget som gr. 505.10 for at akkordprislisten skal fravikes. Kriteriet åpenbare urimelig inngår ikke i noen tekst i gr. 505.10. men ble lansert av oppmannen for å understreke at tariffert avlønning, dvs. akkord, er utgangspunktet. Det synes klart at oppmannen den gang ikke var oppmerksom på formuleringen i pkt. 110.11 - mao at i henhold til sistnevnte kreves bare urimelig.

Det kan imidlertid reises spørsmål om det bør være ulikt krav til fravik fra akkordprislisten i de ulike bestemmelser, og om man således bør være bundet av det standpunkt Tariffrådet inntok i Granfoss-saken, idet det her ikke ble foretatt noen sammenligning med bestemmelsen i pkt.110.11. Harmoni - og konsekvens i avtaleverket tilsier at korrekt kriterium er urimelig.

Det kan videre reises spørsmål om hva som er korrekt hjemmel i nærværende sak, idet bedriften i sitt brev av 20. desember 1994 til NELFO gir uttrykk for at arbeidet i nærværende sak består av "omfattende kabelmontasje - utstyrsmontasje og koplingsarbeid. Det kan også pekes på at i Tariffrådsaken for Granfosstunnelen var det reist spørsmål om korrekt tariffhjemmel for NELFOs krav om reduksjon. Etter det syn oppmannen har gitt uttrykk for ovenfor, vil imidlertid hjemmelspørsmålet være irrelevant for resultatet.

I foreliggende sak har bedriften tilrettelagt entreprisen ved anskaffelse av:

1 saxepattform. Den er batteridrevet og er selvgående. Arbeidshøyde 8 m, ca 4m2 plattform.

1 saxepattform bilmontert. Arbeidshøyde 16 m, ca 6 m2

1 lastebil med påmontert stillas

1 lastebil uten stillas

1 kassevogn 7-seter til transport av montører

1 varetilhenger til transport av div.kabeltromler

NEKF har i sin saksfremstilling gjort gjeldende at tilsvarende utstyr var brukt på Granfoss, uten at Tariff rådet fant at dette var unormalt mye eller godt utstyr i forhold til å kunne utføre jobbene rimelig rasjonelt."

Når det gjelder sistnevnte anførsel, kan ikke oppmannen se at denne gjenfinnes i premissene fra Tariff rådet i Granfoss-saken. Nevnte sak var helt konkret forankret og begrunnet i helt særegne omstendigheter, nemlig at bedriften fremholdt det ualminnelige effektive akkordlaget. Det er forståelig at Tariff rådet i en slik situasjon vek tilbake for å redusere den tariff erte avlønning. Det gjenspeiles ikke i premissene fra Tariff rådet i nevnte sak at dette avstod fra reduksjon fordi bedriften ikke hadde benyttet rasjonaliserende tiltak. Det kan for øvrig tilføyes at partene i sin saksfremstilling i Granfoss-saken var uenig i så henseende, idet NELFO mente at dette var tilfelle, mens NEKF bestred dette, jfr. protokollen fra Tariff rådet for Granfoss-saken s.l, hvorfra siteres: " Ut i fra befaring på anlegget og møte med partene 4. september d.å. konstaterer NEKF at det ikke er grunnlag for reduksjon av prisene for opplegg av kabel, j f r. Akkordtariff ens 505.10. Bedriften har ikke stilt utstyr eller hjelp til rådighet for akkordlaget slik at kabelmontasjen er utført særlig rasjonelt. NEKF vil hevde at prisene i del 5 skal legges til grunn uten noen reduksjon. ..."

Granfoss-saken har følgelig begrenset verdi for såvidt angår bruk av utstyr egnet til å rasjonalisere driften.

Det springende punkt i saken er hvorvidt arbeidets art, omfang eller særskilte driftsforhold medfører at prislstens anvendelse virker urimelig. Oppmannen oppfatter akkordbestemmelsen på dette punkt slik at det er spørsmål om avvik fra en normalsituasjon - mao er problemstillingen om det er rimelig at man fraviker den pris som er satt i akkordlisten nettopp fordi driften her blir meget rasjonell. Utgangspunktet innen dette fag er at partene må leve med akkordavlønning - hvilket er akseptert gjennom vedtakelsen av Akkordtariffen. Akkordavlønning vil kunne variere, fra det mindre bra til det gode. Dette system forutsetter imidlertid en normalsituasjon ved montasjen.

Under behandlingen i Tariff rådet er det opplyst at det fra tid til annen har vært ganske vanlig å avtale fravik fra akkordlisten ved tunnelarbeider, selv om det er dokumentert praksis i begge retninger. Det er også fremlagt avtaler mellom partene på bedriftsplan som ved tunnelarbeid reduserer akkordprislisten med både 30 og 40%.

I foreliggende tilfelle står en overfor en montasje som har skjeden tunnel med asfaltdekke, en såkalt "ren" tunnel. Videre var kabelbroen lagt og det var fra bedriftens side skaffet til veie rasjonelt utstyr. Oppmannen kan i en slik situasjon vanskelig tilegne seg den oppfatning at man her står overfor en normalsituasjon. Dersom angjeldende akkordbestemmelse i det hele skal kunne benyttes, må det nettopp være i en slik situasjon. Oppmannen er således blitt stående ved at bedriftens forlangende dette tilfellet ikke er urimelig.

◀ **ABB Installasjon (04.12.1992)**

Siemens AS (04.04.1997) ▶